Nr. 76. Brasiovu, 27. Septemvrie 1852.

Gazeta Transsilvaniei.

Esie de dòe ori adecă: Mercurea si Sàmbàta. Fòica odată pe septemână, adecă: Sàmbàta. Pretiul loru este pe unu annu 10 f. m. c., pe diumàtate annu 5 f.; ear pentru terri stràine 7 f. pe unu som. si pe annul intregu 14 f. m. c. Se prenumera la tote postele imperatesci, cum si la toti cunoscutii nostri DD. correspondenti. Pentru serie „petitu" se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriacă.

Officiose.

Nr. 3510. 1852.

Publicare.

Cu sfirsitulŭ luneĭ luĭ Septembre 1852, după cumŭ arată protocolulŭ de conte si consemnatiunile comunitâtilorŭ, — pe socoteala cărora despăgubirĭ pentru perdutele robote se licuidară si pe calea directiunĭ finantiarĭ de ţeară se plătiră pe la respectivele oficie c. r. de contributiune in rata dinteiu la 11,950 indreptâtitĭ in 2077 comunitâtĭ 881,897 fl. $21^{12}/_{30}$ cr.

si in rata a doua la 11,958 indreptâtitĭ in 2077 comunitâtĭ 881,684 fl. $49^{15}/_{30}$ cr.

adecă in sumă 1,763,582 fl. $11,^{6}/_{30}$ cr.

Adică: unŭ milionŭ septe sute sese decĭ si treĭ de miĭ, cincĭ suté optŭ decĭ si doĭ florinĭ $11^{6}/_{30}$ cruceri in monetă conventionale.

Dela c. r. comisiune urbariale de ţeară din Transilvania.

Sibiiu in 30. Septemvre 1852.

Pentru gubernatorele militare si civile
Bordolo L. M. C.

Nr. 2156. 1852.

In diumetatea a 2 a lui Sept. a. c. se au pedepsitu cu banĭ pentru prevaricatiunĭ de catra c. r. capitania a cetateĭ urmatoriĭ individĭ:

8 ensĭ, pentru că si au lasatu passurile, candu fura la apele minerale in Elöpatak, la diregatoria locale de a colo, cu cate 1 f. Suma in m. c. 8 f.

5 ensĭ pentru injuraturĭ in strada publica cu cate 2 f. Suma 10 f.

4 ensĭ pentru amanarea presentariĭ servitoriloru cu cate 2 f. la plalta 8 f.

2 ensĭ pentru cortenirea de ospetĭ straini ne insinuatĭ, unul cu 2 altul cu 1 f. 3 f.

1 caminariu (hornariu, urloiariu) pentru lenevirea curatiriĭ caminuluĭ cu 5 f.

3 ensĭ pentru jocu, hazardu, jocu murdariu de castigu in cartĭ cu câte 10 f. totĭ cu 30 f.

1 ensu pentru necuratirea ce o facŭ in strada cu 2 f.

Suma 66 f.

Brasiovu, 30. Sept. 1852.

C. r. Capitania a Cetateĭ.

Venezia, 11. Sept. St. n. 1852.

(Urmare.)

Sept. 12. Le vediui si pre aste tote impreuna cu teatrulu Malibrau, Fenice etc. Minunatu locu de scalda de mare ce e Lidulu! Intri in mare ca la 100—200 de pasi, liberu. Undele ce se rapediescu dein minuta in minuta catra margine, scaldatoriulu le astépta cu nespusa multiumire, si semte cá cum n'ar mai voi se ésa dein ele. Lazaristii Armeni infaciosieza tipulu unicu si raru de omeni aprensi pentru vechi'a loru patria si nationalitate. Subditi otomani, ce retrasera dein Oriente suptu scutulu Stului Marcu; intemeiara o scola pentru natiunea si literatur'a loru, care cu ne o urmatu zelu sustienu reversandu prein cartile tiparite de ei o noua viatia de cultura intelectuale intre natiunalii loru, ér Europei literate descoperindu o multime de opere vechi clasice beserecesci care numai in versiunile armenesci au remasu. Bibliotec'a nu le e mare ci alésa; cabinetulu de Mspte armenesci numera mai multe sute, dein care ei lucra si dau a fora atatu in limb'a vechia câtu si in cea noua. Editiunile mai alesu cele mai noue sunt de o elegantia catu rivalizéza cu ori care producte tipografice italiane, francesci si anglesci. Se mira omulu de activitatea acestoru bravi barbati, de carii Lord Byron, carele lacui la ei, dise: „cá vertutile loru sunt apte a convinge pre cei dein lume, cá mai este ceva si altu si mai bunu chiaru intr'asta viatia; ei sunt sacerdotiulu unei natiuni oprese si nobile, ce avú parte in proscriptiune si predatiune cu Judeii si cu Greciĭ, fora necuratĭ'a celor'a si fora servilitatea acestor'a". Un Institutu monasticu singuru prein zelulu seu doná si donéza pana astadi in versiune capetele de opera nu numai ai scriitoriloru beserecésci ci si chiaru profane. Un Omeru, un Virgiliu, tradusi in Armenesce in metru si tipariti cu cea mai mare elegantia! Istoria lui Rollin, atâtu cea vechia câtu si romana in 12 tomi in 40., Barthélemy, Bernardin de Saint-Pierre, Fénélon, Bossuét, Buffon, Milton, Lord Byron, Young, S. Basiliu, S. Ioane Crisostomu, Eusebiu, Filone Judeulu, Plutarcu, Teofrastu, Cicerone, Horatiu, Augustinu, Metastasiu, Efremu Sirulu, Epictetu, Cantú, S. Scriptura, Gramatice, Dictionaria, un Atlas mare istoricu-geograficu si altele mai multe, sunt intregi seu in parte tiparite de ei. Unde suntem noi romanii, carii avem mai multa intependentia politica decatu Armenii si pote si mai multe midiloce, cu scole, monastiri avute, barbati invetiati etc. pe lenga acesti monaci? O mana de omeni, singuru dein ostenel'a loru fecera atât'a, inse noi, noi atati'a fiendu, nemica! Anim'a se rumpe, candu vede cineva, cá inca si Armenii ne intrecura in starea literaria! Mekhitar fundatoriulu acestui institutu are dreptulu la intréga recunoscenti'a natiunei sale. Candu vomu avé si noi un Mekhitar? — Sept. 1/13, Scrisori'a inceputa de alalta eri no potui a vio tramite pan' astadi, deci acum me festinezu a o inchide si a vio tramite, cá nu cumva se plece si se sosesca deodata cu mene. Totu ce ve mai potiu scrie, este cá dein ce merge me mai familiarizescu cu aspectulu si viati'a cetatei, fora de a fi cu totulu asia dicundu multiumitu; alte cetati in catumi aducu a mente mi fecera o impresiune mai familiaria mai curundu decatu Venetia, pote cá, pentru cà airia aflai totu au si mai multu de catu asteptam, numai decatu, cându aici dupa asteptarea mare, la antai'a vedere vediendu atat'a decadentia, me infiorai. Venetia a deutu canduva a fi fostu nu numai maretia ci si frumosa, cum sunt dilele unei tenere frumose fetiore, ci acum faci'a ei e vesceda cá si a unei matrone pre a careia facia au remasu tote urmele pristinei frumoseti, ci au peritu tote gratiele teneretieloru. In desiertu colореza pictorii in prospectele loru faci'a panorameloru Venetiane, cá ci in realitate totu ce e dein afora e decoloratu, si ce e mai multu, in negritu, mucedîtu etc. In urma mai adaugu asemenarea ce o are in catuva cu Bucuresci; boltele cu lucratorii in vederea publica, larm'a si

---

ФОІЛЕТОНЪЛ.

Діletанціі театрвлві ромъпеск ди Брашов.

De врео 14 анї дико́че пъвліквл ромъпеск din Брашов авсе ди маї мвлте рждарї плъчереа de a ведé репресентъндсе пе счепъ niece de театрв ди лімва са національ. Анїі чеї віфоромї din зрмъ аї диптрекврмат ші ачéстъ плъчере, сеї маї дрептї зікъпд треввінцъ a ромъпілор de аічї. — Ди Брашов преарарї се диптъмплъ, ка ди челе 6 лвнї de то́мъ-еарпъ съ пв петре́къ къте о societate немцéскъ ші маї вмнішо́ръ ші маї слъвішо́ръ, дзпъ пвтіндъ; дисе дінтре фамїіле ромъне преа пвдіне пот фреквента театрвл немцеск, атът пентрв пеквно́штереа лімвеї, кът ші пентрв къ піеселе къте се продвк ди ачелаш нічї декзм пв сънт аллесе ші аккомодате ла гвствл ші ла треввінцеле пвъліквлві ромъпéскв, чі скопвл внік al diреkціві респептіве есте a диdeствла гвствл пвъліквлві съв немцеск, каре есте фо́рте осебіт din каса ачеста еа квзтъ, сéз чел пвдіп се капріціазъ тот дзпъ челе маї про́спете продвнте a ле літературеї драматіче, кзпд din контрв пвъліквл ромъпеск чере ка съ диче́пъ кв комедіїле неасемъпатвлві Molière, ал кърві „Тартвфвл", „Сгърчітвл", „Бъдъранвл боієрітв", „Пврсоніак" шчл. аї вне фермек асвпра ромъпвлві, пентрв къ піесе ка ачестеа сънт кврата оглindъ a ачелеї сгърї морале ші інделесвале, de кареа лві ші фърь театрв ді ші індепелесвале, de кареа лві ші фърь театрв ді ші індепелесвале, de кареа лві ші фърь театрв ді ші індеп

strigarea Vendiatoriloru pre cái chiaru in tonulu celoru dein Bucuresci, faciele omeniloru si a mulieriloru mai asemenea, si deca e ierratu a asemená ce e mare cu ce e micu: ruinarea edificieloru, pomp'a palatialoru pre lenga ticalosi'a vecinetatiloru, si alte mai multe arata apropiarea amenduror'a de Oriente, de unde asta' asemenare în fisiognomia. Atatea si pote prea multe dein Venetia, pote că de airia voiu mai adauge ceva in alte scrisori, de voiu trece prein patri'a lui Liviu, Catullu, Pliniu si altor'a, pan' atunci cupronde dela mene marturisirea celei mai vii afectiuni dela Al Teu

Дрътъріле ферекате дн Монархіа австріакъ ши не аіреа.

Din дипалтъл emică ал міністеріялъ de финанце възвръте къ тоціі, кътъ din новл дмпрътъ de статъ се маі дестинаръ алте 20 міл. фіорині т. к. пентръ клъдіреа дрътъріло ферекате дн апрінсъл провіоціілор австріаче. Ми се паре къ пъ маі есте отъ възъторіъ маі de парте de кътъ пъмаі пънъ ла пасъ, каре съ пъ фіе стръвъте de адевъръл, кътъ дрътъріле ферекате аъ ажунсъ а фі зна din челе маі неапърате требінцъ а ле віецеі пóстре ка копчетъцені, ка економі, негъцеторі шчл., прін ъртаре нічі къ маі лъцітъ ворба дн прівінца ачеаста, чі тотъ че фачетъ есте еаръш ка съ скóтетъ аічі кътева date статістіче дъпъ знъ жърналъ din челе маі бъне, din каре съ кънóштетъ мінъната дпаінтаре а клъдіреі дрътъріло ферекате маі въртосъ дн алте церi. Спре ачестъ скопъ вомъ сокоті дрътъріле ферекате дн лъцітеа лор дъпъ тъсъра de мілъ австріакъ; еар тімпъл клъдіреі лор съ пъ'л лъмъ de парте, чі пъмаі дела а. 1846 декъмд челе маі мълте церi авé о сътъ de дрътърі ферате. Ашеа, дн а. 1846 дрътърі ферекате гата се афла:

Дн Франца не о дістанцъ de	179.	45/100	міліярі австріаче.
„ Белціъ	63.	56	„ „
„ Брітаніа маре	541.	15	„ „
„ Росіа пъмаі	22.	98	„ „
„ Репъбліка Стателор зните	1181.	57	„ „
„ Прусіа	197.	56	„ „
„ Австріа	202.	87	„ „

Еар ла 1851 адікъ пъмаі дъпъ 5 ані дрътъріле ферекате дн ачелеаш церi наінтаръ ашеа:

Франца	186.	29	міліярі австріаче.
Белціял (аміа кът Молдова) . .	112.	17	„ „
Брітаніа маре	1461.	73	„ „
Росіа	42.	17	„ „
Стателе зните	2168.	74	„ „
Прусіа	369.	70	„ „
Австріа	308.	37	„ „

Din ачестеа date сечі се кънóште дпведерат, къ Стателе Брітаніа, ка Репъбліка знітъ нордамеріканъ ши ка Белціял фъкъръ мінъні къ дптіндереа шінелор de феръ; алтеле еаръш, дитре каре есте ши Австріа преа ремасеръ дндъръптъ, din каре кавсъ акум требве съ аллерце наінте къ атътъ маі въртосъ, кътъ еатъ котерчіял, індъстріа ши къ еле авуціа се трагъ тотъ аколо, не зиде міжлóчеле челе de комунікъціне сънтъ маі мълте ши маі бъне. Токма пентръ ачеаста челе 20 міл. ф. т. к. ла німіе пъ пъте фі дптребвіте маі къ фолосъ, декътъ ла клъдіреа дрътъріло ферекате.

Nъ é de прісосъ а дпсемна тотъ къ ачеастъ окасіне, кътъ лініеле къте се маі порніръ ши каре дн пъціні ані се воръ да гата сънтъ ачестеа: Дела Глогніц пънъ ла Мürцъшлаг, — дела Лаібах ла Тріест, — дела Оравіца ла Баціаш, — дела Тарнопол ла Дембіца (дн Галіціа), дела Цеглед ла Ceredin, — дела Штаіобрък ла Аграм, кътева капете de лініі din Венето-Ломбардіа ши о арінте дпрепъторе ла Віена.

Акум съ маі арънкъм о къвтъторъ дпкъ ши асъпра къштігелъ не каре'л арънкъ дрътъріле ферекате ши анъмеле.

Ла дрътъріле ферекате але стателъ Австріеі, не чінчі лъні сокотіте din пріма Noembріе анъл 1850 пънъ дн 31 Мартіе 1851 венітъл тотал фъ: 2,880,500 ф. арцінт. Еар не алте чінчі лъні din анъл кърг. ачел веніт акрескъ ла 3 міл. 849,000 ф. т. к, адекъ апрóпе къ 34 % маі мълтъ de кът дн анъл требътъ. Дн ачеаші тъсъръ авъутаръ ши лініile прівате; спре ессемпле, венітъріле дрътъліі пъмт: „Дмператъл Ферdinand" не анъл 1850 фъсесеръ апрóпе ла 4 ½ міл. ф. арц., еар не анъл 1851 пъціп de пъ ажънсеръ ла 5 ½ міл. ф. арц. ши есте лъкръ фіресъ, ка ачелéш, венітърі се кресъ не анъ че терце.

Дечі noi пътем се зічетъ къ тозъ дрептъл: феріче de церіле не каре статъл ле дпzестрéзъ къ дрътърі ферекате, кум ши къ плътіре de вапóръ не рътърі!

Брашов, 6. Окт. Лінсіндане дпштіінцъріі маі посітіве, каре леам пъте пріміі din Молдавіа despre кърсъл лъкръріло de a коло; дакъ ар фі чіне съ се дптересесе de a дпформа лъмеа чірвъпвечінъ despre стагнареа орі авантъл че се іеа дптръ реформареа с'аъ маі бине формареа агнезъміптелор пропъшітóре, не вade бине, дакъ пътем фі порочіці а дмпъртъші чітіторілор поштріі мъкар ши din алте жърнале стръіне къте зи че, каре дптересézъ мълт ши не о пласъ а локвіторілор de аічі. Аша d. e. скóтем din жърналъл віенезъ „Австріа" ъртътóреле: Гъверпъл а дат боіерелъ D. Nіколаъ Роска Кодріанъл, къ скоп ка ел се стървіаскъ а фаче навігаціі ъмве рівріле Серетъ ши Прътъ къ вапóре, зи прівілецію не 36 ані. Idea кондъкътóре ла ачест проіект е лъатъ din доріпца ши посібілітатеа de a дплесні стръпортареа череалелор din пърціле de сус але Молдавіеі кътръ Галаці, каре дн тімпъл de фацъ пъ се пóте фаче фърь спесе марі не кръвъші (къте 45 — 50 леі de кіл). — Ефектъареа тъсъреі ачештеіа, каре прін регъареа апелор ачестор ва авеа а дпвінце марі гревътъці, ар фі пентръ негъцеторіа къ бъкате о аквісіціне пентръ зъмве Прінчіпателе de маре дпсемнътате ши прéпінзітъ. D. N. Роска се ва дъче дн скурт ла Віена, ка съ се кънцелégъ дн персóнъ къ дірекціінеа соціетъцій de навіціи (плътіреа къ вапóре) вапорачеъ не Дънъре дн прівінца дптрепрінderіі къесціонате."

Ачесте тъсърі черкъмспекте пот авé дóе ъртърі прéсалътаре афаръ de дплеспіреа негоціялъ, чеа din тъі ар фі стърпіреа ши дпфокареа капіталіштілор патріоці ши а пропріетарілор ла асемені дптрепрінderі дн орі че респект дмпортътóре, — не аштептъnd, ка съі іа капіталістъл стръін бъкътъра din гъръ — къ алте ъртърі —; еаръ алта ши опóреа патріеі че се паште din спірітъл дптрепрінzъторіъ. —

Унгаріа. Пешта, 30. Септ. Катера котерчіалъ de аічі дши фъкъ еаръш репортъл съъ анъал кътръ mini-

---

презъп къ Жърdan ал лъі Moliére, къ маі бине съі фіе фъкут Dzeъ фъръ мъні ші фъръ нічóре декът съ фіе лінсіці de рангъ ші боіеріъ, кърор дпсъ пъблікъл ле респъnde къ глъме ромънешті апріце dap съпътóсе, къ éсте ръъ кънд прінde мъмъліга кóжъ, къ боіеріа ші повлеца кътпъратъ орі не ванї орі не інтрігъ, орі не въnzare, іар пъ не меріте адевърате, дештéнтъ пъмаі ърціъ ші despreц, іар пъ респент ші реверінцъ. —

Дн віітóреа марці, адікъ дн 30. Септ., 12. Окт. се воръ репресента алте дóъ піесе: „Ътъра мъгарілъ," фарсъ дитр'знъ актъ дъпъ Коцебъе традъсъ de П. Н. ші „Карантіна, водевіл оріціпал дитр'знъ актъ de К. Негрвці.

Че съ зічем despre талентеле театрале ші драматіче а ле жъніілор поштріі ділетанцї пънъ дпкът ачелеа се desфъшъраре дппаінтеа окілор поштріі. Дъпъ а постръ пърере de ші рекъпóштем фрътóселе апплекърі а ле маі мълтор ділетанці (ші ділетанте), de ші іаръш алтора леам рекомъnda дитре патръ окі даръ пъ маі мълтъ о метоpіъ маі бъп, de ші прівіторіі престе тот аъ dat не фацъ плъчереа са прін ачеea, къ сала тот deaвна фъ плінъ ші апплазселе пъ раре, тотъш пъ се къвіне а ворбі дн пъблікъ, адекъ прін газете despre ділетанцї нічі спре аї лъзда нічі спре аъ крітіка, din кавсъ преафірéскъ, чеea че се есплікъ din пъміреа лор de ділетанцї, каре ва съ зікъ кътъ еі факъ чева dintr'o сімплъ ші невіноватъ плъчере ші пъмаі спре а'шї петрече, іар пъ din вре знъ інтерес нічі ка de професіне, чі челъ мълтъ къ знъ скопъ побілъ філантропік.

Дакъ тотъш ар фі съ маі атінцем чева дн прівінца ділетанцілор поштріі, ачéста ар прівi ла óрешкаре прежъдеце, къ каре театръл арea се лъпта маі дн тóтъ лъмеа, прін ъртаре ші не ла noi. Дпсъ ші дн прівінца ачéста требве съ търтъріcім къ кацет кърат, къ ла noi се дптімпінаръ прежъдеце мълт маі пъціне декът сар фі темъ чінева. Попорул пóстръ аштéнтъ съ фіе рефлеттат къ блъндеце ші дн термінї лъмъріцї, іар пъ къ ворбе дикъркате ші дптортокате, пентръ ка дндатъ съ ші прічéпъ дн че стъ лъкрул. Дечі дї спъі джпсъліі ашеа: Бітъте фрате, фокул арде, дпсъ ші дпкълzеште, апа спалъ, стжтпъръ ші сеreа, еа дпсъ ші дппéкъ; фъръ аер атъ фі торцї дитр'знъ момент, дпсъ ші аерул чел маі кърат не знъ греъ болнав дл отóръ; — віcеріка é віcерікъ, локъ сфънт, noi дпсъ атъ възут мірені ші віcерікані бътъндъсе ка орвіі кіар дн віcерікъ, іар femeile клеветіndъсе аколо ка нікъірі ш. а. ш. а. Вezї ашеа есте ші къ театръ. Дпцелепцїі лаъ venit дела дпчепут ка съ фіе пъмаі школа ші оглінда пъравъріло, чі пъвінї лаъ degradat ла знъ локъ de скандал, іар пінте трашї-дппіншї лаъ фъкут локъ de спектъл. Театрул есте пентръ ка съ desфъшърі ші съ даі не фацъ патімеле ші блъстъцїіле omeneшті дн ікóнъ віїъ, пентръ ка съ ле дпфрънцї, съ ле рътінezї, съ ле пеdeнсешті аспръ бътъndъцї жок de еле ші сфъртъndъле прін фермекътóреа пътере а іроніеі ші а сатіреі, іаръ пъ пентръ ка съ ле лъзї ші съ ле дпграші. Дакъ се ва цінé ачест скоп бине дппаінтеа окілор, атънчі врътъпаніі театрулъі требве съ амъціаскъ. Акторі орі ділетанцї, соліditатеа пъртъріі лор ші аллецереа къ крітікъ а піеселор дї палцъ маі пресъс de орі че клевете. — Тот ашеа кацетаръ зніі, ші знеле din фамілиіле фръташе а ле Іашілор, кум Dna Ел. Маврокордат, DDніі А. Маврокордат, Вас. Але-

стерівл de комерчіѣ; ла ачелаш дѫнса грътъді о мѣлціме маре de челе маі фелівріте date комерчіале, industріале, економіче. Везі ашеа есе адевъръл ла лъмінъ. Пъпъ акѣм ера воѣ фелів de datінъ domnitóре, ка цéра съ се deскріе тотѣ deавна кътѣ с'ар пѣté маі сърак, пентрѣ ка съ пѣ фіе лукъркатъ кѣ контрібуціунї прé марі. Престе ачеаста ачеіа карії асѣundé date статістіче ші тóтъ вогъціа церей, авé тотѣ одатъ плъчереа ка съ deскріе ші съ deфіме не попóръле ачестор цері de челе маі лепеше ші тръndаве. Еі лесъ міндіа ла капъл лор, пентрѣ къ зіѣ орі чіне вѣте ва врé, dар чеі карії аѣ петрекѣт ші — пѣ пѣмаі аѣ кълъторіт ла маі мѣлте цері але Европеі апѣсене, сѣнтѣ сіліці а мъртѣрісі лотр'ѣо гласѣ, къ óменї маі вънжоші тотѣ одатъ ші маі мѣнчігорі deкътѣ ромъніі, унгарії кѣ сѣкѣії ші славії din Ѹнгаріа (ші попóръле Трансcілванієі кѣ атътѣ маі вѫртосѣ) пѣ сѣнтѣ алціі не тóтъ фаца ачестѣі пътъутѣ; не лъngъ ачеаста попóръле пóстре сѣнтѣ ші істеце dela патѣръ. Лесъ че ле лінсеште лор маі вѫртосѣ? Ле лінсеште пъпъ акѣм о сістетъ съпътóсъ, манѣдѣчереа, скóла дештептътóре ла тóтъ прівіца, адікъ ла чеа економікъ, industріалъ ші комерчіалъ ка ші ла орі каре алта, каре съ deа óменілор ладрептаріѣ, съ ле дештепте мінѣпателе пѣтері каре dormітъ ла сѣфлетеле лор. Престе ачеаста попорѣлѣі лі лінсіа пъпъ акѣм чеа маі неапъратъ кondіціѣне а економіеі ші а industріеі, адікъ пропріетатеа de пътъут. Адікъ чіне ар фі фост пъпъ акѣм неѣвъпѣл кѣіва, ка съ лиграше ші съ кѣлтіве не сама алтора пътъутѣл каре пѣ ера ал съѣ. — Съ дътѣ попóрълор ессетиле съпътóсе ші dece de тот че пѣмітѣ паінтаре ла економіъ, комерчіѣ, месеріъ ші престе тот лътрѣ тóте кѣте адаогъ ла ферічіреа лѣі; съ пѣ асѣundетѣ талентеле din паінтеа лѣі.

— Місіа чеа грандіóсъ міліта́ръ, кареа кѣтѣ ла 21. Сент. din паінтеа кортѣлѣі Маі. Сале лмператѣлѣі ла кастреле dela Палота ера комплесъ din 10 бande de але реціментелор de пedестріме, din 4 de кълъріме, din 2 de вѫнъторі, din 200 кѣтъреці ші 100 товарі.

Biena, 1. Октомвре. Астъзі кътрѣ сéръ се deпъртѣ Маі. Са лмператѣл din капіталъ ші лѣѣ кълъторіа кѣтрѣ Аграш не дрѣмѣл de фер mezinal пестe Марбѣрг ші Варашdin, пентрѣ ка се ферічітеze кредінціóса са цéръ de корóнъ Кроаціа кѣ а са пресенціъ.

Терепѣл не каре ва плека акѣм Монархѣл е кѣ тотѣл deосебіт de челе ал Галіціеі, ал Італіеі, ал Ѹнгаріеі ші ал Трансcілваніеі. Се штіе кѣ Кроаціі аѣ фост чеі din тъі карії ші аѣ pidікат флатѣра ла теazъzѣл монархіеі, не кѣnd аменінца челе маі марі оркане але ревелѣнеі, ші о аѣ вѣлфѣіт ші еі кѣ абнегаре de сіне пентрѣ сесціпереа Австріеі; прін ѣртаре кълъторіа ачеаста а Монархѣлѣі аре кѣ атът маі маре лосетпътате.

— Пóрта отоманъ а трѣміс ла гѣвернѣл Австріаѣ о нотъ, ла каре провóкъ не Австріа, ка съ се алтѣре ші еѣ лъngъ протестѣл че 'лаѣ фѣкѣт Пóрта лконтра Монтенегрінілор, карії с'аѣ декларат de nedeпendінці. (W. N. B.)

— Пріцѣл Мѣнтенегрінілор лнкъ ва мерце ла Кроаціа спре ашї deѣне реверінца лпаінтеа Монархѣлѣі остръ.

— Dѣпъ арътареа банкѣлѣі націонал, комплетѣл стъріі сале не лѣна лѣі Сент. стъ din ѣртътóреле чіфре: резерва арціптѣлѣі с'а скъзѣт кѣ 44,849 ф.; векіа даторіъ а статѣлѣі кѣ 236,344 ф.; чеа нóвъ кѣ 1,500,000 ф. т. к.; din контръ с'а лмѣлціт черкѣлареа банкнотелор кѣ 937,636 ф.; комплетѣл поліцелор кѣ 1,981,279 ф.; антічіпъціѣніле не лъngъ хъртії de стат кѣ 1,040, 300 ф.— Ресерва арціптѣлѣі ера 43,622,508 ф.; еар банкноте черкѣлаѣ пъпъ акѣм 200,347,053 ф. т. к. —

— Dѣпъ кѣм се чітеште, органісъціѣнеа жѣстіціеі пентрѣ лотреага Монархіъ а прімїт санкціонареа Монархѣлѣі ші ла скѣрт се ва пѣвліка. Лотр'ачеа с'а пъстрат мѣлт сімплiфікареа прочедѣреі прін інстънціїле комплетінці; се вор deсфіінца маі мѣлте трібѣнале церане ші сѣпреме, пентрѣ каре пѣ се ва афла лінсъ неапъратъ ші се вор лкорпора алторѣ черкѣрі жѣdекъторешті, dѣпъ кѣм се префак ші прокѣратѣреле ценералі ла прокѣратѣрі сѣпреме de стат. Саларіеле сѣвалтернілор амплоіацї се вѣd ла ценере а фі търіте ші кѣ о класъ de діетъ лпаінтате. Веркѣрѣі офічіант, каре ва прімі маі пѣцінѣ саларіѣ ла конферіреа постѣрілор — че се вор da фъръ скріере de конкѣрс — de кѣт кѣм ла аре ла стареа пресентъ, і се ва лъса ad персонам кѣтѣл саларіал каре ла статѣл пресент фаче маі мѣлт ші ачест din ѣртъ саларіѣ се ва лѣа ла конcideрѣціѣне ші ла deфіцереа пенсіѣнелор. Жѣdецеле колеціалї de класа а II-ле вор прімі пѣмеле: Жѣdеце de дістрікт кѣ ѣо преcedінте ла фрѣнте; пѣміріле de канцеліст ші de секретаріѣ ла офічіеле ажѣтътóре се вор стрѣмѣта ші канцелістії се вор пѣті офічіалї, еар секретарії ачештіа діректорі; пѣміреа de асесор ретъне лнкъ кѣ тотѣл афаръ; ва фі dар преcedінте жѣdецѣлѣі сѣпрем церан, віче преcedінте, сеаѣ конcіліѣ трібѣналѣлѣі сѣпрем ал церії, секретарі de конcіліѣ ші адіѣнцї de жѣdец. Dепъутатѣл кѣартіріал, dѣпъ кѣм сѣпъ, се ва тъсѣра кѣ 15 прочент ал саларіѣлѣі.

— Ла Noемвріе а. к. се ва адѣна сѣѣ прешедереа унѣі ценерал denѣмindѣ de Маі. Са о комісіѣне de ценералї ла Biena, каре dѣпъ кondѣітеле інкѣрсе вор deцертѣрі авансареа офіцірілор ла шарже маі налте. — Ла реціментеле de кавалеріе че се лофіінціазъ din воѣ, ѣнѣл сърѣеск алтѣл італіан, се скріе, кѣ цен. Оттінгер ар фі denѣміт de пропріетаріѣ ла рец. сърѣеск ші Монтенѣево ла чел італіан.

Tèra românească si Moldavia.

Бѣкурешті. Серенітатеа Са прінчіпеле Георгіе Штірбеіѣ се лтóрсе dela Константінопол ѣnde 'ші deѣсе реверінца лпаінтеа Сѣлтанѣлѣі. Прінцѣл фъ прімїт de М. Са Сѣлтанѣл кѣ deосебітъ плекаре каре'лші опорѣ кѣ ранг de Міріліва. Опорареа фіілѣі доведеште лпалта бѣнъвоінцъ а Сѣлтанѣлѣі кътрѣ Пъріптеле лѣі, Domnѣл Церей — ші мѣлцѣміреалѣі кѣ тóте лѣкъріле ші лцелепте.ле Л.С. мъсѣрі лотрѣ лмбѣнътъціреа сорції Церії Сале, ла каре ла адевър пѣмаі інімічії патріеі с'ар маі лнчерка а се опѣне.

Маі чітім ші о пѣвлікаціъ а departamentѣлѣі лѣкърілор остъшешті, dѣпъ каре се zіче кѣ с'аѣ прімїт о кътъціме de праф de пушкъ englezeск каре се binde кѣ кѣте 30 леі окаоа ші се афлъ ла тóтъ вретеа ла штабѣл оштірії, ѣртъndѣсе фортеле кѣтпъръріі.

кsandрі, Кост. Negрѣці, М. Міло, N. Росеті, репресентарѣ ѣнеле піесе націонале не сценъ.

Dѣнеле ка ачестеа оменії поштрії ле прічепѣ преа біне. —

Dѣнеле респѣнсе але Dѣчелѣі de Велінгтон.

Dѣчеле Велінгтон ворбеа тотѣна врете кѣ маре респект деспре талентеле рівалілор сѣі ла кампаніъ. Din ачеаста лѣъ ѣнѣл dintre амічії лѣі окасіѣне а'л лнтреба, къ че цінe ел деспре сіне, de óръ че ел респектеазъ пъпъ'нтр'атът мерітеле ценералілор не карі лі бѣтѣ dъпсѣл. Dѣчеле респѣнсе ла ачеаста dѣпъ о скѣртъ пазсъ аша: „Планеле лор пот се фіе фост маі бѣне декѣт але меле, dар ла ефентѣареа веркѣрѣі план комплікат інтревін маі тотdеѣна неdече непревѣзѣте, ші еѣ, аша кред еѣ, еѣ лѣѣі сóртеа амі акомода ordінъціѣніле меле маі кѣрѣnd dѣпъ повеле лмпреціѣрѣрі, de кѣт кѣм о пѣté фаче ачеаста рівалії меї; ші ачеаста dóр токта пентрѣ ачеea, кѣчі планеле меле оріціналї нѣ ера аша перфекте ші прін ѣртаре ера лесне а се лndрента, токта прекѣм маі лесне поці кѣрпі о мовіліъ de торт декѣт ѣна de челе таре. — Алтъ date фъкѣndсе еаръ ворбъ деспре рівалії сѣі ла кѣтпѣл бѣтъліеі обсервъ ел: „Кѣnd Массена ла стете лпаінте пѣ авеам одіхнъ; нечі пѣтеам тъпка нічі dѣрмі. Кѣnd авеам не Сѣлт (маршалѣл) лпаінтемі, атѣнчі, че е drept, ме сѣнціам маі одіхніт. Nѣ dóр', пентрѣкъ Сѣлт пѣ ар фі фост маре Ценерал; къ ел ера ла фелѣл съ ѣн бърбат dum de лксетнат; ел пѣté лнтр'о zі хотъръ концентра ла ѣн пѣнкт 100,000 солдаці; dар, dакъ і авé стрѣнші ла олалтъ, атѣнчі пентрѣ тотъ лѣтеа п'ар фі штіѣт се лнтрепріndъ чева кѣ дъпнії!! — Dѣчеле лкѣнціѣра тотdеѣна а фаче веро асемѣнаре лнтре абілітатеа діферітелор армате. Цеорціъ ал IV. ла лнтребъ о date: „Nѣ кѣтва е кавалеріа англъ чеа маі фортóсъ din лѣме?“ La ачеаста респѣнсе Велінгтон кѣ о маніеръ провать ші мѣлт пътрѣнzъtóре: „Армата францезъ е фóрте фортóсъ Сіре.“ — „Dар а пóстрѣ тотѣшї е маі бѣнъ“ лнтребъ рецеле англъ, „пѣ е аша Dѣче?“ Dѣчеле dѣпъ пѣцінъ пазсъ не лѣnd ла конcideрѣціѣне преплъчереа рецелѣі респѣнсъ: „Чеа францозаскъ е фóрте бѣнъ Сіре,“ ші лndатъ ші стрѣмѣтъ коворвіреа dѣndѣ і о діреціѣне спре алтъ темъ.

О тавелъ de челерітате (ѣцéлъ діверсъ). Барраl кѣноскѣтѣл Кетік францоz пѣвлікъ ла „Ревіѣл агрономік“ о тавелъ de челерітъці варії, din каре інтре алтеле ресѣлтъ, кѣткъ порѣтѣл сборъ кѣ ізцела челѣі маі рѣпede локомотів: ъмѣі пот декѣрце лнтр'о óръ 100 кілометре (кѣт 7 ші о фрѣнцере кілометре фак ѣн міліаріѣ австріак). Челерітатеа лъцірії валѣрілор марине ін очеаѣл атлантік пела Кан de кѣна сперанцъ фаче лнтр'о óръ 622 кіл. Сѣнетѣл ла аер ла стътпъръtѣрѣ de 15 grade кълдѣръ, 1228, нътмѣтѣл ла мішкареа са 109, 410, лѣмина ѣн тріліон кіл. лнтр'о óръ. Ѣн кълторіъ, каре ар фаче 100 наші ла мінѣтъ ар лкѣнціѣра пътъутѣл лнтр'ѣн ан ші 63 зіле, ѣн локомотів ла 35 — 40 зіле, сѣнетѣл ла аер ла $32^1/_2$ óре, лѣмина кѣт ла $^1/_{10}$ секѣndъ ші електрічітатеа чева маі пѣцін de $^1/_{10}$ секѣndъ.

Cronicâ strâînâ.

Белціъ. Бріксела. Ла 24. Септ. Белціъ сервъ а 22-ó анiверсаръ а indenendinцei сале. Ан прiвiоца ачеаста чiтiм ан жврналел „Indenendinца" ертътóреле: „Белцiел, каре съ бъкъръ de лiбертатеа чеа маi естiнсъ, штiъ съ тръiаскъ сав лiберала констiтъцiоне чеші а дат-о антокраi ка кънd ар фi фост анвъцатъ din черкареа перiкълiлор ла карi абъсел лiбертъцei пóте пъмаi скóте не óменi. Чei 22 de анi че аъ трекът доведiръ, къ фапта дела 1832 а фост о фаптъ бънъ ші фрътtiферъ, къ лецiвiторii аъ перчепт ші аъ респеттат de minene патралел попорелеі белцiъ, ші къ еi, кв ачеа къ аъ респъndiт лiбертатеа престе тóте iнстiтъцiонiле сале аъ мерiтат бине de нова пóстръ патрiъ.... Салве de тънърi вестiръ белцiлор zioa ачеаста а indeneodinцei лор. Кв ачеастъ окасiоне орашел Бріксела dede Рецелеі ші Прiнцiлор о гостаре, ла каре Бургмаiстерел рiдiкъ ан тоаст ан съпътатеа Рецелеі, ла каре тоаст апоi ші Рецеле ші Прiнцел de Брабант респенсерь кв ан dеваре: „Есте апрóпе ан пътрар de секол, декънd Белцiел дъ ла тóтъ Европа есемплел анеі попор, каре штiъ съ анпрезне ordinea чеа маi перфентъ, ферiчiреа чеа адевъратъ ші андестъларе, неантрерпътъ ла лiбертатеа, кат п'а маi фъкут алтел. Noi аштептъм dela кърацiел ші коплъкрареа Dв. ка съ пътем цiнеа патрiа ан ачеастъ пъсецiоне фрътóсъ."

Сiцiлiа. Катанеа, 18. Септ. Мънтеле Етна пъ глътеште, чi дъпъ атъцi анi de одiхнъ акат вóте еарътъ ла фок, лавъ, петрii ші алте матерii апрince ан сiнел съ челъ вулканiкъ. Върсътура лавei арзътóре пържолi кътнiile, грăдiнеле ші каселе din цiнетел Етнei ші акат се апропiе кътръ сател Мiло. Пагъна кътъпатъ прiн ерăцiонеа Етнei трекъе съ фiъ фóрте ан ан сетпатъ, пентрекъ Мацістрател din Катанеа се възъ сiлiтъ а сабскрiе ші пънъ акат трei мiи галбiнi пентрв ажторiел челор арші ші пъгъбiцi.

Турцiа. Константiнопол, 15. Септ. Султанел фъсесе кам бетеаг, акат е de плiн ан трăмат, анкът пътъ съ се афле de фацъ ла ан сват мiнiстерiал, се ан целеце къ пъмаi дъпъ спателе анei перделе. — Полiцiа d'ачi конфiшкъ маi мелте лъзi, ан карi се гъсi ан катехiстъ revoлъцiонар, тiпърiт ромънеште ан маi мелте мiи ексемпларе пентрв ромънii din прiнчiпате. De авторi аi брошурei се пъмiръ анші не cine DD. Росеті ші Братiанв, din карi Брътiанв фiгъръ кътва тiмп лъngъ пъмеле Маццiнi, Ст. Ролен ші Ар. Рзге ан прокiетъцiонiле emice dela комiтетел чентрал din London. Лiшба брошурei е плiнъ de патiтъ; ансъ е фóрте реъ тъсвратъ дъпъ сiмцiтънтел, спiрiтел ші капачiтатеа попорелеі ромънъ. (О. D. П.)

NOУТЪЦI DIBEPCE.

Novicimв. „С. Б." не адъче штiреа, къткъ ан 6 Окт. а. к. а сосiт апробареа ан. min. ч. р., прiвiтóре ла окупареа пострiлор de пров. ч. р. консiлiарi аi жъдецелеі провiнцiал ші de жъzii черкъалi, ші къ декретеле de denъmipe се ші пъп ла кале. 70 пострi de конс, ла жъд. провiнцiале сънт окупате ші 51 жъzi черкъалi сънт ші denъmiцi. —

Конс. жъд. пров. сънт пентрв Сiбiiв 9, Орăштiъ 6, Алба-Жулiа 6, Клужiв 7, Сетiлеiел Сiлванiei 5, Дежъ 7, Бiстрiца 5, М.-Ошорхеiв 8, С.-Ціорзел de Сенсi 7, Брашов 5 ші пентрв Фъгъраш 5. — Ан пърцiреа секретарiлор ші адiнкцiлор не ла дiверселе жъдеце есте комiсъ Прес. Ком. Сънр- D. конс. de апелацiоне ші провъратор ценерал Füger de Rechtborn.

(Din кълъторiа леі Л. Наполеон.) Атът ан Лiон кът ші ан Ст. Стефан Пресединтеле се портъ кв о конcideръцiоне deосебiтъ кътре класа мъncitорiлор. Ла 6000 de мiнарi, бъiатi din Ст. Стефан се оспетарь din пъnга леі Л. Наполеон, ла каре оспецiъ се тъпкарь 2500 кiлогр. de пъне, 5000 de кърнацi марi de Лiон, ші се въръ 5000 лiтре de вiнъ. Асфел тъпкацi ші бъzцi ашi стрiгарь съ тръiаскъ Пресединтеле ші кътарь Марсеiлеса ан опóреа ампературеі. Dепъ плъгарi ші мештерi апоi вiн ла рънd ан граціа леі Л. Наполеон солдацii чеі векi аi ампериiлеі. —

— Се маi повестеште ан кас de ші мiк, ансъ пъ реъ de ацелес, каре доведеште къ Л. Наполеон респетéзъ сiмпатiа попорелеі кътре полонезi. Л. Наполеон кълъторind кв каiи de поштъ ан трăмте Мелен ші Рзанв се опрi ла о стъцiоне, унде Мерзел ші попа локълеі веніръ спре анкiнъцiоне. Л. Наполеон зърi de одатъ не Прiнцел ші не прiнчеса Чарторiскi карi с'афларь п'ачi апрóпе, се dede жос din трăсъръ, с'апропiъ de прiнч. Чарторiскi ші конверсъ кв ачеста маi ан пътрарь de оръ: Попорел стрiгъ: Съ трăiаскъ Ампъраторел, съ трăiаскъ Рецеле!"

(Анкъ ан сетп карактерiстiк комен ла ункiъ ші ла непот.) Л. Наполеон есте аша de сеперстiцiос кат фъсесе ші ункiъ съъ; дăнсел пóртъ ла пепт ан трăпр'о тескецъ ан ампелет, кързiа лi дъ о ансемнътате ші пъгере фóрте маре. Еi, гъчiцi din че стъ ачест ампелет? Есте о епiстолъ а ампературеі Наполеон скрiсъ din ампериел чел de 100 зiле а леі кътре тъта пресединтелеі, ан каре не ла фине се кенрind ачесте ворбе: „Еъ ам възут не Лудовiкел чел мiк ал Дтале; de пъ me ан шел, din ачест кап мiтiтел ва съ ésъ чева маре." De ачеастъ скрiсóре е nedeслiнiт Л. Наполеон.

(Ън керіос) Ан Тоскана а къшкат ла о пъреке de късъторiцi съ се deскатолiчéскъ; пентрв ачеаста фъръ осъndiцi ла галере. Пасъмите акат къ engleziлор, карi се атестекъ de мълтеорi ші ande пъ ле ферве óла, ле вепi съ трiмiцъ о deпътъцiоне респетабiлъ конфортатъ ші de 2 метърi din катера de жос ші de ан метръ din кътара de сус, ла Флоренца, ка съ мiжлочéскъ прiн рзгъчiоне ла ан. прiнчiпеле еливрареа беціiлор renegaцi.

(Ън котплог унiк ан фелел съъ.) Вестеа despre мълцiмеа аврелеі че се гъсеште аша ziкънd ка гзноiел ан Австралiа а стрăбътат ші ла солдацii de рзnd englezii din рец. 30, стацiонат ан Кефалонiа ші ла чеi din рец. 40, стацiонат ан Zante, ампе din insеліле ioнiче. Не мълцi din еi лi анвкарь фрiгърiле аврелеі; кат се факъ ка съ скапе din мiлiцiъ ші съ фiъ стрăпортацi ші гратiс ан пъмънтел унде кърце пъмаi авр? Се свътъiръ ка съ'ші батъ не офiцiрi. Ан лъна трекътъ опт солдацi ашi батжокърiръ кв о паie не офiцiрi; пентрв каре прiтъ фърiъ траші ан аintea трiбъналелеі de ресбел, гъсiцi вiновацi ші осăndiцi dепъ леце ла мóрте. Din 8 iоші шепте ашi ажунсерь скопел, ad. осъnda лор de мóрте се префъкъ не калеа граціei ан deпортъцiоне ла Австралiа: ансъ, фiindкъ токтаi мерцереа ла Австралiа фв мотивел фаптei лор челеi вiновате, d'ачеea, спре а анфрiкоша de а маi черка ші алцi асеменеа мiжлок, ал 8-леа се есекутъ ан адевър ампъшкъndсе.

1087. 1852.

Edict de amortiсъцiоне.

Прiн каре чел че аре ла мъпъ ертътóреле облiгъцiонi але Марiеi въd. Іоане Mendai din Сателеог, каре свв revoлъцiоне ан а. 1849 се deперdерь, ad:

1) А леі Іоан Пъпвк din Тiеркiош din 10. Ian. 1845, de 400 ф. валеталi ші 2) а леі Pade Белъ din Сателеог din 22. Февр. 1845, de 461 ф. 30 кр. валеталi, се провóкъ перемторiе, ка ан рестiтп de 3 анi се адекъ кесцiонателе облiгацii анаintea жъдецелеі кв атът маi вжртос, пентрв аш антемеiа претенсiонiле сале, кътчi дъпъ декъръцереа термiнелеі ачелеі пефолосiт, се вор deкiъра de пъле ші фъръ валóре.

Брашов, 6. Септ. 1852.

Жъдецел Чет. ші Дiстрiктвал.

Анштiинцiаре.

Пентрв проквареа треблiнцii de карне не сеата ч. р. вiцiлii мiлiтаре а ч. р. персонал ла ватъ ші контъмацiъ ан Темешел de сус ші de жос, прекум ші ла Шанц не рестiтпел dela 1-а Noемвре 1852 пънъ 31. Окт. 1853, се ва цiне ан локалел сабскрiселеі офiцiв Вiнерi ан 15. але л. а. о лiцiтъцiоне minвendъ, че се addъче ла конoштiецъ пъблiкъ кв адаос, къткъ респектiвеле кондiцiонi се пот ведé анаinte ші ла лiцiтъцiоне.

Брашов, 6. Октомвре 1852.

Ч. р. офiцiв порторiале (de ватъ) прiмарiв.

☞ Josif Teutsh, арътарiъ чегъцеанъ din Брашов, фаче кънoскътъ опорателеі пъблiкъ, еар кв деосебiре опорацiлор Dнi Преоцi ші кватрорi бiсерiчешті, къткъ ла дăнсв се афлъ гата кв унъ прецъ moderatъ, полiкandре пентрв 6, 8 ші 12 лемiнi; маi анколо 5 клопоте dela 50 пъцi пънъ ла 3 мъжi. Прiiмеште ші комiсiонi de а прегъгi канделаре марi ан гревтате de 1—2½ мъжi.

Redactor' respondictoriu:
JACOBU MURESIANU.

Editia si tipariul lui
JOANNE GOETT.